

«Այբ կրթական հանգույց» հիմնադրամ
Երևան 0052, Թբիլիսյան խճ. 11/11
Հեռ.՝ +374 60 500 456, +374 98 546 497
welcome@aybschool.am
www.aybschool.am

Հաստատված է ՀԽ-ի N ASBT04-1911-C (1009) որոշմամբ առ 10.09.2019

Էթիկայի կանոններ

«Այբ»-ը կազմակերպությունների միավորում է, որի հիմնական նպատակը սոցիալական զարգացման ծրագրերի խթանումն է: «Այբ»-ի ծրագրերի արդյունքները կախված են նրա անդամների արդյունավետ փոխգործակցությունից: Էթիկայի հարցերով խորհրդատվությունը նպատակ ունի նվազեցնելու «Այբ»-ի ներսում հնարավոր կոնֆլիկտները կազմակերպության անդամների միջև: Էթիկայի հարցերով խորհրդատվությունը բաղկացած է երեք մասից՝ մի շարք իրավիճակների նկարագրություն, որտեղ բարձրանում է Էթիկային առնչվող կոնֆլիկտների ռիսկը, «Այբ»-

ի ներկայացուցիչների կողմից մի շարք խորհրդատվությունների ներկայացում՝ խուսափելու կոնֆլիկտային իրավիճակից, Էթիկական խորհրդատվությունների խախտման դեպքում ծանուցում ընթացակարգի համաձայն, և «Այբ»-ի ընթացակարգերի

վերաբերյալ առաջարկվող փոփոխությունների ցուցակ՝ «Այբ»-ում ծագած Էթիկայի խախտումները ժամանակին արձագանքելու համար: Հասկացություններ

«Այբ» — կազմակերպությունների միավորում, որը համակարգվում է «Այբ» կրթական հիմնադրամի կողմից և ներառում է «Այբ» դպրոցը և Դիլիջանի կենտրոնական դպրոցը: Կազմակերպությունների ցուցակը կարող է փոփոխման ենթարկվել համաձայն «Այբ» հիմնադրամի ՀԽ-ի որոշման և կամ այլ հիմնադրամ-մասնակիցների խմբերի որոշումների: «Այբ»-ի ներկայացուցիչներ — «Այբ» կազմակերպությունում ընդգրկված կառավարման մարմինների անդամներ:

«Այբ»-ի կազմակերպություններ — «Այբ» և «Այբ»-ին անմիջականորեն առնչվող կազմակերպությունները:

«Այբ»-ի հարցեր — հարցեր և պատկերացումներ՝ կապված «Այբ»-ի ներկայացուցիչների հետ և «Այբ» կազմակերպության մասին առհասարակ՝ ուղղակի, անուղղակի կամ ենթադրական: Հանրային հաղորդակցում — «Այբ»-ի ներկայացուցիչների հաղորդակցությունը ոչ «Այբ»-ի ներկայացուցիչների հետ և/կամ բանավոր կամ գրավոր ելույթներ՝ «Այբ»-ին առնչվող հարցերի քննարկմամբ և/կամ նկատառմամբ:

«Այբ»-ի կառավարման մարմին — «Այբ»-ի ընտրված մարմին, որը համակարգում է «Այբ» կազմակերպության գործունեությունը: Փաստաթղթի ձևակերպման պահին տվյալ մարմինը «Այբ» հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհուրդն է:

Էթիկային առնչվող կոնֆլիկտների մեծ ռիսկ պարունակող իրավիճակներ

1. Հանրային հաղորդակցություն, որում «Այբ» կազմակերպության և/կամ «Այբ»-ի ներկայացուցիչների հասցեին հնչում է բացասական կամ քննադատական գնահատական:
2. Հանրային հաղորդակցություն, որին մասնակցում են լրատվամիջոցների ներկայացուցիչները:
3. Հանրային հաղորդակցություն, որին մասնակցում են հանրային անձինք, այդ թվում՝ կառավարության ներկայացուցիչներ, պետական և քաղաքական գործիչներ:
4. Հանրային հաղորդակցություն սոցիալական և թվային այլ հարթակներում:

5. «Այբ»-ի ներկայացուցիչների կողմից «Այբ» կազմակերպություններին առևտրային ծառայությունների տրամադրում:
6. Ֆինանսական և նյութական գործարքներ «Այբ»-ի կազմակերպությունների հետ՝ բացառությամբ այն գործարքների, որոնք ունեն անհատույց նվիրատվական նպատակներ:
7. «Այբ»-ի ներկայացուցիչների աշխատանքի տեղակայումը և առաջխաղացումը «Այբ»-ի այլ կառույցներում:
8. «Այբ»-ի կառույցներում «Այբ»-ի ներկայացուցիչների ուսումնառության ընդունվելը:
9. «Այբ»-ի ներկայացուցիչների կողմից «Այբ»-ի կառույցների մասին ոչ հրապարակային տեղեկատվության պահանջը:
10. «Այբ»-ի կառույցների ներկայացուցիչներին այնպիսի առաջարկների և հանձնարարականների փոխանցումը, որոնք «Այբ»-ի ներկայացուցիչների և «Այբ»-ի կառույցների միջև փոխգործակցության ընթացակարգերով նախատեսված չեն:
11. «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին բացառիկ առևտրային և այլ ծառայությունների փոխանցումը. «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին տրամադրվում են կանոնավոր առևտրային և այլ ծառայություններ՝ «Այբ» կազմակերպությունների կողմից բացառապես ցածր գներով:
12. Կրիտիկական տեղեկություն «Այբ»-ին տրամադրելու կամ «Այբ»-ից թաքցնելու անհիմն ձգձգումը, այդ թվում՝ տեղեկություններ Էթիկական խորհրդատվությունների հնարավոր խախտումների վերաբերյալ:
 Ինքնըստիներքյան «Այբ»-ի ներկայացուցիչների և «Այբ»-ի ներկայացուցիչների ընտանիքի անդամների կողմից հրապարակային առաջարկի պայմաններով առևտրային և այլ ծառայություններ ստանալն Էթիկական կոնֆլիկտային ռիսկ պատունակող իրավիճակ չէ:
 Էթիկական խորհրդատվությունները ոչ մի կերպ չեն սահմանափակում «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին «Այբ»-ի կառույցներում հասանելի ծառայություններից ու իրավունքներից՝ համեմատությամբ այն ծառայությունների և իրավունքների, որոնք հասանելի են «Այբ»-ի հետ առնչություն չունեցող «Այբ»-ի կառույցների հաճախորդներին:
 Ինքնըստիներքյան Էթիկական խորհրդատվությունների ռիսկային իրավիճակի առաջացումը «Այբ»-ի Էթիկայի խախտում չէ:
 Առաջարկներ «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին

1. Հանրային հաղորդակցության ընթացքում «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին խորհուրդ չի տրվում հանդես գալ «Այբ»-ի կառույցների և/կամ «Այբ»-ի առանձին ներկայացուցիչների անունից, քանի դեռ սահմանված կարգով չեն ստացել հստակ թույլտվություն՝ անկախ ներկայացման բովանդակությունից:
 Լռելյայն հայտարարությունը համարժեք է բացահայտ ներկայացման: Եթե հանրային հաղորդակցության գործընթացում անորոշ է, թե ում անունից է կատարվում ներկայացումը, «Այբ»-ի ներկայացուցչական մարմինն առաջարկվում է հնարավորության դեպքում պարզաբանել իրավիճակը:
2. Հանրային հաղորդակցության ընթացքում «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին խորհուրդ չի տրվում բացասական կամ քննադատական գնահատական տալ «Այբ»-ի կառույցների և/կամ «Այբ»-ի առանձին ներկայացուցիչների վերաբերյալ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդպիսի գնահատականը խիստ անհրաժեշտ է, որ «Այբ»-ի կառույցները համապատասխան աջակցություն ստանան այն կողմերից, որոնք ուղղակիորեն ներգրավված են տվյալ հանրային հաղորդակցության մեջ:
3. Հանրային հաղորդակցության ընթացքում «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին խորհուրդ է տրվում չարտահայտել անձնական կարծիքներ, որոնք կանխատեսելիորեն կարող են խոչընդոտել «Այբ»-ի կառույցների և «Այբ»-ի ներկայացուցիչների ծրագրերի և գործառնությունների իրականացմանը:
4. Լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների և/կամ հանրային անձանց հետ հանրային հաղորդակցության ընթացքում, նաև կառավարության ներկայացուցիչների, պետական և

քաղաքական գործիչների հետ հաղորդակցվելիս «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին լրացուցիչ խորհուրդ է տրվում համոզվել, որ հանրային հաղորդակցության առարկան կամ դրա տարրերը չեն կարող օգտագործվել որպես հանրային անձանց, քաղաքական դիրքերի, հարթակների, պետական և հանրային մարմինների, ինչպես նաև «Այբ»-ի կառույցների ու «Այբ»-ի ներկայացուցիչների անձնական սահմանափակումների աջակցություն, առաջխաղացում կամ գնահատական, եթե այդ գործողությունները սահմանված կարգով բացահայտ չեն թույլատրվել «Այբ»-ի համապատասխան կառույցների և/կամ «Այբ»-ի ներկայացուցիչների կողմից:

5. «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին խորհուրդ է տրվում սոցիալական ֆորումներում հանրային հաղորդակցության ժամանակ պահպանել նույն կանոնները, ինչ լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների և/կամ հանրային անձանց հետ շփվելիս:

6. Էլեկտրոնային հարթակների ցանկացած տեսակի հաղորդակցության դեպքում «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին խորհուրդ է տրվում՝

ա) ելնել «Այբ»-ի կառույցների և/կամ «Այբ»-ի առանձին ներկայացուցիչների բարի կամքի դրսևորումից և «Այբ»-ի նկատմամբ հավատարմությունից.

բ) գերծ մնալ բացասական հուզական գունավորումից.

գ) պահպանել հակիրճ, գործնական և ոչ երկիմաստ հաղորդակցման ոճ.

դ) պահպանել կապի մեջ առավելագույն օգուտի սկզբունքը, այն է՝ փորձել այնպես անել, որ գրուցակիցը հնարավոր նվազագույն ջանքի գործադրմամբ ստանա առավելագույն քանակությամբ անհրաժեշտ տեղեկություններ:

7. «Այբ»-ի կառույցների ներկայացուցիչներին խորհուրդ է տրվում պաշտպանել և չբացահայտել «Այբ»-ի կառույցների կողմից ոչ հանրային որակված տեղեկությունը:

8. «Այբ»-ի կառույցներին առևտրային ծառայություններ/ապրանքներ մատուցելիս դրանց հետ առնչվող «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին խորհուրդ է տրվում ապրանքը/ծառայությունն ստացող «Այբ»-ի կառույցի հոգաբարձուների խորհրդին պատշաճ կերպով տեղեկացնել ծառայությունների/ապրանքների մատուցման փաստի և ապրանքի/ծառայության բնույթի մասին, ապահովել գործընթացը բաց և չեզոք մրցակցության հիմքով, իսկ մրցակցության ապահովման ողջամիտ անհնարինության դեպքում ապահովել ոլորտի համար նորման չգերազանցող շահութաբերություն:

9. «Այբ»-ի կառույցների հետ ֆինանսական և/կամ նյութական գործարքներ իրականացնելիս, որոնք կապ չունեն առևտրային ծառայությունների մատուցման հետ, բացառությամբ «Այբ» ներկայացուցչի կողմից նվիրատվության գործարքների, «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին խորհուրդ է տրվում նախօրոք տեղեկացնել «Այբ»-ի հոգաբարձուների խորհրդին գործարքի փաստի և բնույթի մասին:

10. «Այբ»-ի կառույցներում «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին զբաղվածությունն ու առաջխաղացումը պետք է իրականացվեն բաց և չեզոք մրցակցային հիմունքներով, և եթե գործնականորեն անհնար է ապահովել մրցակցությունը, թեկնածուի փոխհատուցումը չպետք է գերազանցի շուկայականը: «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին խրախուսվում է ամբողջությամբ աջակցել նկարագրված ընթացակարգի իրականացմանը:

11. «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին «Այբ»-ի կառույցներում ուսումնառության ընդունելը պետք է իրականացվի բաց և չեզոք մրցակցային հիմունքներով՝ բացառապես ըստ համապատասխան կրթական կառույցների ընթացակարգերի: «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին խրախուսվում է ամբողջությամբ աջակցել նկարագրված ընդունելության կարգի իրականացմանը:

12. «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին խորհուրդ չի տրվում ոչ հրապարակային տեղեկությո պահանջել «Այբ»-ի կառույցների աշխատակիցներից, ինչպես նաև նրանց տրամադրել ցուցումներ և կարգադրություններ՝ սահմանված ընթացակարգերի շրջանակներից դուրս:

13. «Այբ»-ի կառույցներից ծառայություններ ստանալիս, երբ դրանք մատուցվում են

«Այբ»-ի ներկայացուցիչներին՝ իրենց հետ առնչություն ունեցող «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին, խորհուրդ չի տրվում ընդունել այնպիսի ծառայություններ, որոնք «Այբ»-ի այլ ներկայացուցիչներին հասանելի չեն: Խորհուրդ չի տրվում նաև ընդունել «Այբ»-ի այլ ներկայացուցիչներին առաջարկվող արժեքից ցածր գնով ծառայություններ:

14. «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին խորհուրդ է տրվում օգտագործել ողջամտություն՝ սույն փաստաթղթում նկարագրված իրավիճակներում Եթիկական կոնֆլիկտների մեծ ռիսկերը բացահայտելու և հնարավորության դեպքում խուսափելու համար սույն կանոնակարգում արձանագրված խորհուրդների խախտումներից: Եթե տեղի է ունեցել հնարավոր խախտում, «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին խորհուրդ է տրվում այդ մասին տեղեկացնել «Այբ»-ի հոգաբարձուների խորհրդին այդպիսի հաղորդակցության առաջին իսկ հնարավորության դեպքում:

15. «Այբ»-ի ներկայացուցիչներին խորհուրդ է տրվում ողջամիտ ջանքեր գործադրել, որպեսզի «Այբ»-ի՝ իրենց հետ առնչվող ներկայացուցիչները հավատարիմ մնան սույն փաստաթղթում «Այբ»-ի ներկայացուցիչների համար նախատեսված Եթիկական ցուցումներին: Իրականում «Այբ»-ի ներկայացուցիչ կողմից «Այբ»-ի Եթիկայի վերաբերյալ ցուցումների խախտումը «Այբ»-ի Եթիկայի խախտում չէ: Եթիկայի վերաբերյալ առաջարկների խախտումը Եթիկայի խախտում որակել կարող է միայն կազմակերպության հոգաբարձուների խորհուրդը և/կամ անհրաժեշտության դեպքում՝ «Այբ»-ի համակարգող մարմինը¹՝ սահմանված կարգով: Խորհուրդներ «Այբ»-ի համակարգող մարմին

1. Նախքան սույն կետն այս փաստաթղթում թվարկված Եթիկական խորհրդատվությունը հաստատել որպես «Այբ»-ի Եթիկայի կանոնակարգ:
2. Սահմանել «Այբ» կառույցի պաշտոնական նկարագիրը որպես կառույց, որի նպատակը սոցիալական զարգացման այնպիսի նախագծեր խթանելն է, որոնք հավատարիմ են «Այբ»-ի Եթիկական սկզբունքներին՝ պահանջելով նաև, որ այդ կառույցի ներկայացուցիչները կատարեն «Այբ»-ի Եթիկայի կանոնակարգի ցուցումները:
3. Հավաստագրել «Այբ»-ի հետ պատմականորեն փոխկապակցված բոլոր կազմակերպությունները՝ «Այբ» կառույցի սահմանմանը համապատասխան:

1 «Այբ» կրթական հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհուրդ:

Համապատասխան հավաստագրման բացակայության դեպքում հանել կազմակերպությունները «Այբ»-ի ենթակառույցների ցանկից, դրանց անթույլատրելիության մասին համապատասխանաբար տեղեկացնել այն կազմակերպություններին, որոնք չեն հավաստագրվել «Այբ» ապրանքանիշի հետագա օգտագործման համար:

4. Իրականացնել «Այբ»-ի կառույցների վերահավաստագրում յուրաքանչյուր հիևգ տարին մեկ անգամ:
ա) Ստուգել ընթացակարգերը՝ Եթիկայի կանոնակարգին համապատասխան:

5. Ստեղծել հավաստագրման կարգ այն կազմակերպությունների համար, որոնք դիմում են «Այբ» կազմակերպությանը հավաստագրվելու իրավունք ստանալու համար:

6. Ստեղծել «Այբ»-ի Եթիկայի հանձնաժողով:

7. Նշանակել Եթիկայի համակարգող և տեղեկացնել «Այբ»-ի բոլոր ներկայացուցիչներին այն մասին, թե ինչպես կապվել Եթիկայի համակարգողի հետ: Եթե հնարավոր չէ կապվել Եթիկայի համակարգողի հետ, Եթիկայի համակարգողի գործառույթները պետք է իրականացնի «Այբ» հիմնադրամի ղեկավարը:

8. Եթիկայի համակարգողին պարտավորեցնել անհապաղ հաստատել Եթիկայի հնարավոր խախտման վերաբերյալ տեղեկույթի ստացումը և տեղեկացնել «Այբ»-ի համակարգող մարմինն վերոնշյալի մասին:

9. Եթիկայի հանձնաժողովին հանձնել հետևյալ պարտականությունները.

- ա) հետևել և մշտադիտարկել Էթիկական կոնֆլիկտի աճող ռիսկի իրավիճակը. բ) մշտադիտարկել Էթիկական առաջարկությունները.
- գ) տեղեկացնել «Այբ»-ի համակարգող մարմնին Էթիկական ցուցումների հնարավոր խախտումների մասին.
- դ) հետևել Էթիկական ցուցումների կատարելագործմանը.
- ե) «Այբ»-ի կառույցների համար մշակել Էթիկայի արբիտրաժային ընթացակարգեր.
- զ) «Այբ» կազմակերպության հայցը ստանալուց հետո Էթիկայի հարցերում կատարել արբիտրի գործառույթներ:
10. Ընթացակարգում ներկայացնել «Այբ» համակարգող մարմնի հետևյալ պարտավորությունները.
- ա) Էթիկայի հանձնարարականների հնարավոր խախտումների քննարկում ոչ ուշ, քան 30 օրվա ընթացքում՝ Էթիկայի հանձնաժողովի ծանուցումը ստանալուց հետո.
- բ) Էթիկայի հանձնաժողովի ներկայացրած հավանական խախտումների որակավորումները՝
- i) խախտման բացակայություն,
  - ii) Էթիկայի այնպիսի խախտում, որը չի հանգեցնում «Այբ»-ից հեռացման,
  - iii) Էթիկայի այնպիսի խախտում, որի դեպքում հնարավոր է հեռացնել «Այբ»-ից:
11. Սահմանել «Այբ»-ի հավաստագրման կարգը
12. Ձևավորել «Այբ»-ի ներկայացուցչի հեռացման կարգը
13. «Այբ»-ի համակարգող մարմնին խորհուրդ է տրվում բացահայտել և հրապարակել «Այբ»-ի կառույցների համար ոչ հրապարակային համարվող փաստաթղթերի ցանկը և դրանց բովանդակությունը: «Այբ»-ի կառույցներն իրավունք ունեն լրացնելու այս ցուցակը՝ անկախ «Այբ» կրթական հիմնադրամից: Առաջարկվում է ավելացնել այս ցուցակում՝
- ա) աշխատակիցների փոխհատուցման մասին տեղեկույթ,
- բ) հնարավոր առևտրային և/կամ արտոնագրային տվյալներ և տեխնոլոգիա, գ) անձնական տվյալներ:
14. Հանրային տիրույթում առկա տվյալները չեն կարող համարվել ոչ հրապարակային:
15. «Այբ»-ի համակարգող մարմնին խորհուրդ է տրվում
- ա) սահմանել «Այբ»-ի անունից խոսելու իրավունք ունեցող անձանց ցուցակը և նման իրավունքների տևողությունը.
- բ) այս ցանկում ներառել «Այբ»-ի համակարգող մարմնի ղեկավարին և որոշել, թե այդ իրավունքի տևողությունը որքանով է հավասար ղեկավարի լիազորությունների տևողությանը.
- գ) «Այբ»-ի համակարգող մարմնի կողմից քվեարկությամբ սահմանել անհատների կողմից հատուկ ձևաչափի միջոցառմանը «Այբ»-ը ներկայացնելու իրավունքը և սահմանափակել «Այբ»-ի այդ ներկայացուցչության իրավունքի տևողությունը միջոցառման արդյունավետ ժամանակահատվածում, բայց ոչ ավելի, քան 30 օր.
- դ) «Այբ»-ի համակարգող մարմնի կատարած քվեարկությամբ որոշել անհատների՝ հատուկ հարցերի վերաբերյալ «Այբ»-ը ներկայացնելու իրավունքը և սահմանափակել սույն ներկայացուցչական իրավունքի ուժը՝ որոշակի խնդրի համապատասխանության արդյունավետ ժամկետով, բայց ոչ ավելի, քան «Այբ»-ի համակարգող մարմնի ընթացիկ կազմի պաշտոնավարման ժամկետը.
- ե) չթողնել «Այբ»-ի որևէ ներկայացուցչի որևէ իրավասություն անսահմանափակ ժամկետով.
- զ) «Այբ»-ը ներկայացնելու իրավունք չշնորհել որևէ մեկին առանց «Այբ»-ի համակարգող մարմնի քվեարկության.
- է) «Այբ»-ի համակարգող մարմնի նոր կազմի ընտրության պահից սկսած՝ չեղյալ հայտարարել «Այբ»-ի ներկայացուցչության բոլոր առկա իրավունքները և նոր քվեարկությամբ հաստատել «Այբ»-ի յուրաքանչյուր ներկայացուցչական իրավունքի վերականգնումը: